

SKRIPTA
Praktická cvičení z farmakologie
Dotisk 2006

OPRAVY A ÚPRAVY

- 1.1. str. 9   opravit gramm na **gramma**
- str. 11   5.ř. vypustit slovo **většinou**
- str. 13   11. ř. k výrazu „pro adultis“ přidat sing.: **pro adulto – pro dospělého**
12. ř. k výrazu „pro infantibus“ přidat sing. **pro infante – pro dítě**
- 1.2. 1. str. 15   V odstavci „Za léčiva se nepovažují...“ přidat **doplňky stravy**. Jejich použití je schvalováno pouze hygienikem, neprochází preklinickým a klinickým hodnocením účinnosti, nýbrž pouze zkouškami bezpečnosti /neškodnosti.
2. odst. zdola: „Další zákony a vyhlášky o zacházení s léčivy:...“ nahradit odstavcem:
Další zákony a vyhlášky o zacházení s léčivy: Důležitými zákonnými normami jsou vyhlášky Ministerstva zdravotnictví ČR, kterými se stanoví způsob předepisování léčivých přípravků, náležitosti lékařských předpisů a pravidla jejich používání (m.j. vyhlášky MZ ČR č.343/1997 a č. 30/2003 Sb. a jejich novelizace č. 34/2004 Sb. a č. 643/2004 Sb.). Zákonné předpisy a vyhlášky jsou pravidelně novelizovány a aktualizovány, jejich platné znění lze nalézt na www.mvcr.cz. Z těchto vyhlášek vychází i kapitola 1.2.4. těchto skript. Neméně významná je vyhláška Ministerstva zdravotnictví ČR č. 75/1998 Sb. ve znění pozdějších předpisů, uvádějící seznam léčivých a pomocných látek, které mohou být použity při individuální přípravě léčivých přípravků. Zacházení s návykovými, omamnými a psychotropními látkami je legislativně opatřeno řadou zákonů a vyhlášek vycházejících ze zákonů č. 167/1998 Sb., č. 466/2004 Sb. ve znění pozdějších předpisů.
- 1.2.2. str. 16.   9. ř. „...pak se pro jejich přípravu dodržuje **technologický postup uvedený v předchozích lékopisech**“.
2. odst. zdola doplnit: V roce 2005 vydalo MZ ČR **Oznámení o vydání Českého lékopisu 2005**, který se ještě více přibližuje platnému Evropskému lékopisu a podle kterého se závazně postupuje od 15.12. 2005.
- 1.2.4. str. 21   12. ř.: „...dva druhy přípravků (**lze kombinovat HVLP i IPLP**),...“
- střed: **Platnost receptů** na běžné přípravky včetně omamných a psychotropních látek a na lokální antibiotika je 7 dnů, na antibiotika pro vnitřní užití 3 dny. Recept vystavený lékařskou pohotovostní službou je platný nejdéle jeden kalendářní den následující po dnu jeho vystavení, tedy maximálně 48 h. Datum je nezbytnou částí předpisu, bez něj je předpis neplatný.
- Není-li přípravek momentálně v lékárně skladem a je pro nemocného objednan, bývá lékárnou vystaven výpis z lékařského předpisu a lhůta platnosti receptu pak běží ode dne vystavení výpisu, tj. pro běžné léky dalších 7 dnů, pro antibiotika 3 dny atd..

Ke 3. odstavci zdola: Na recepturním tiskopise lékař uvede symbol „**R**“, pokud trvá na vydání konkrétního léčivého přípravku; lékárník pak nemůže přípravek zaměnit např. generikem.

Recept na humánní léčivé přípravky předepsané lékařem sobě, manželce/ manželovi, rodičům, prarodičům, dětem, vnukům a sourozencům musí být opatřen poznámkou “Pro potřebu rodiny“.

Recept je **neplatný**, chybí-li, rodné číslo, číslo pojišťovny, razítkozdravotnického zařízení, vlastnoruční podpis lékaře a datum vystavení.

str. 23 2. odst. zdola, 2. ř.: pokud lékař dávku/konzentraci v předpisu HVLP nespecifikuje, **nesmí lékárna lék vydat** bez konzultace s lékařem (obv. telefonické).

str. 24 Ke 2. odstavci dodat: Jsou-li předepsána **3 a více balení**, označí se počet balení **vykřičníkem**.

13. a 15. ř.: Počet balení je nutno vypsát za římskou číslici **slovy do závorky** (tedy i jedno balení). Příklad: Exp orig. No. I (unam)

2. recept zdola: přípravek Ibuprofen 400 Léčiva tbl. obd. se již nevyrobí, nahradit:
Ibalgin 400 Zentiva tbl. obd.

str. 25 v petitu doplnit: Státní ústav pro kontrolu léčiv (SÚKL, www.sukl.cz); Všeobecná zdravotní pojišťovna (VZP, www.vzp.cz).

1.2.6. str. 26 Příklady předpisu: Paracetamoli 0,1
Lactosi **q.s.** (množství rem. constituens při přípravě
IPLP tobolek určuje lékárník sám)
- **týká se též ostatních předpisů na tobolky** ve skriptech (opravit **na str. 33** a dále)

1.3. str. 29 dole: **Čípky (Suppositoria) a kuličky (globuli)** zařadit do tvarově specifických **Tuhých lékových forem**

str. 30: Do **Polotuhých lékových forem** tvarově nespecifických přidat **Gely a Kataplazmata**

1.3.1. str. 32: 3. odst. zdola **vypustit Saccharosum**, již se nepoužívá

Poslední věta: „...jsou vydávány v **kelímcích** z plastů (místo „... v krabičkách“)

str. 34 střed: v předpisu změnit dávku: aa ad 150,0

1.3.2. str. 36: **Polotuhé lékové formy**: Čípky a kuličky zařadit do Tuhých lékových forem (viz též str. 29).

str. 37 ve 2. odstavci upravit větu: Jako oleofilní (hydrofobní) čípkový základ se používají **Adeps neutralis** – neutrální tuk a **Cacao oleum** – kakaový olej, ...“

str. 38 **Globuli vaginales**: doplnit „...kulovitého, vejčitého nebo **čípkovitého** tvaru...“

str. 39 masťový základ **Pontin** přeradit do emulgujících základů.

emulgující masti: **Synderman** (bez CH), doplnit **Neoquasorb**.

str. 40 do očních mastí se **nepřidávají** antimikrobiální přísady

Cremores obsahují nejméně **15 %** vody (namísto 10 %)

1.3.3. str. 44 Aquae aromaticae: jsou připravovány jako nasycené vodné roztoky silic. Uchovávají se při pokojové teplotě, nikoliv v chladu.

str. 46 **Rhinoguttae** jsou vždy upravovány na roztok **izotonický**, v předpisu se proto pokyn M.f. sol. isotonica neuvádí.

- str. 47 **Oculoguttae** se připravují vždy s **antimikrobiální přísadou**, nejde-li o jednodávkový obal. Jako vehiculum se používá pouze **Aqua pro iniectioe**.
Oční kapky předepisujeme v množství **10 g**, oční vody nejvýše **200 g**.
- str. 49 1. odst. Tekuté zasypy se vydávají pouze v **kelímcích** (nikoliv v širokohrdých lékovkách).
Iniectioes (střed): roztok izoacidní nahradit výrazem **euacidní**
- 1.5. str. 55 **Unguentum leniens**: není officinální (alternativa Cremor refrigerans – viz ČL 2002)
str. 56 **Pasta zinci oxidi**: opravit „odvážená množství ... mastku“ na „...**škrobu**“
- 2.1.3. str. 58 **Předpis morfinu v sirupu**: Dávku v signatuře raději udávat v **ml** než po lžičkách
str. 60 **Předpis analgetické směsi na bázi paracetamolu v čípcích**: opravit dávku paracetamolu na **0,5** (místo 8,5)
- 2.2.2. str. 62 posl. řádek: „... přípravky z **hlavěnky dávivé**, ...“ (místo ...ipeky)
str. 64 1. řádek: vypustit **Ipecarin gtt.** (již se nevyrábí)
- 2.3.6. str. 69 2. odstavce zdola: hymecromon opravit na **hymechromon**
- 2.3.7. str.70 **Glyceroli suppositoria** jsou již k dispozici pouze jako HVLP.
- 2.4. str.72 Předpis 3% vodného roztoku taninu k obkladům: Do D.S. doplnit: **Spotřeba do 3 dnů** (roztok je nestálý, kalí se; lihový roztok s 30% etanolem vydrží až 14 dnů)
str. 75 PASTY: 3.ř. vypustit AMBIDERMAN, nahradit základem **AQUASORB**
V předpisech u Syndermanu vypustit „**CH**“
str. 76 V Ondřejově masti použít místo „Vaselinu flavi“ bílou vazelinu – „Vaselinu **albi**“
str. 78 RINOLOGIKA – vypustit: **konzervovaná voda – Aqua conservans**
- 2.6. str. 80 dole: v receptu vypustit **Ricini olei virginalis 10,0** – je již obsažen v kolodiu.
- 2.7 str. 82 poslední řádek větu „Ve stomatologii ....“ upravit takto: Ve stomatologii je k vazokonstrikci použitelný i kupř. **ornipresin...**“
str. 83 v obou předpisech nahradit Aquae purificatae sterilisatae vehikulem **Aquae pro iniectioe**.
v 1. receptu doplnit za název vehikula předložku „**ad**“ – **ad 10,0**
- str. 85 v receptu doplnit za název vehikula předložku „**ad**“ – **ad 10,0**
- 2.8. str. 86 v 1. a 3. předpisu nahradit Aquae purificatae sterilisatae vehikulem **Aquae pro iniectioe**
str. 88 upravit text: Poznámka: Roztoky velmi účinných látek, zde používaných jako mydriatika a miotika, je **žadoucí** opatřit jedovou známkou na pokyn „*Sub signo veneni!*“, protože jde o vesměs vysoce účinné látky (Venena) ve vysoké koncentraci a při náhodném požití by mohlo dojít k intoxikaci, **neboť to není povinností lékárny**. Přechodné známky mírné intoxikace občas vyvolá atropin v 1% koncentraci dokonce i po lokální aplikaci do oka, zvláště u malých dětí a starších osob.
- 2.10. str. 92 **Vlákniny – Lanae**: 1 větu změnit na: „Vláknité chlupy ze semen druhů rodu bavlníku (*Gossypium*).“
- 3.1. str. 94 11 ř. upravit větu: „V našem státě je chov a využití pokusných zvířat upraveno **zákonem č. 246 České národní rady z roku 1992 Sb.** na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, který je v souladu s výše uvedenou Evropskou dohodou...“

4.3. str. 101 Alkaloidní aminy: opravit meskalin na **mezkalin**;
opravit psylocibin na **psilocybin**, zařadit kromě alkaloidních aminů i mezi indolové
alkaloidy (má N v postranním řetězci i v heterocyklu).

str. 109 LITERATURA: aktualizovat Zákony a Vyhlášky MZ ČR dle textu na str. 14-15.